

FANTAZIJNÉ SIGNÁLY Z HORA

Vážené dámy a páni ,

dovoľte predtým, než vstúpime do sympoziálnych prednášok a diskusií, slovo na úvod. Bienále ilustrácií Bratislava 2005 sa nesie tento rok v intenciách jubilejných osláv 20-teho ročníka tohto podujatia, čo predpokladá retrospektívny hodnotiaci pohľad na ročníky minulé a zároveň perspektívnu víziu pokračovania do budúcnosti. Aj z toho dôvodu sme v rámci medzinárodného sympózia pre Vás pripravili sumár všetkých predchádzajúcich tém, aby sme si ozrejmili , čo sa za toto 40 ročné obdobie v oblasti ilustrácie prediskutovalo, ktoré témy v priebehu rokov aktuálne vyvstali /striktne konkrétne i tie všeobecné/ , čo bolo v tej či onej etape prioritné, novátorské, alebo naopak problematické.

Na platforme sympoziálnych rozpráv sa vystriedalo mnoho expertov z oblasti ilustračnej tvorby všetkých kontinentov a skladba tohoročného seminára je akousi kombináciou osobností, ktoré stáli pri počiatkoch BIB s odborníkmi, ktorí nás poctili svojou účasťou po prvýkrát, aby tak vniesli do globálneho pohľadu moment komparácie. Keď hovoríme o ročníku jubilejnom , jeho slávnostný ráz sme umocnili aj voľbou témy k 200. výročiu narodenia Hansa Christiana Andersena a zároveň nás smutná udalosť zo začiatku roka 2005 – odchodu významného holandského ilustrátora Maxa Velthuijsa, držiteľa ceny H.CH. Andersena z roku 2004 - inšpirovala k hlbšej analýze jeho tvorby ako súčasti jeho autorskej výstavy a samostatného bloku sympózia.

Veľmi ma teší skutočnosť , že sa mi podarilo na bologneskom knižnom veľtrhu osobne nakontaktovať pani Joke Linders, odborníčku na dielo Maxa Velthuijsa a požiadať ju nielen o spoluprácu na príprave jeho výstavy , ale aj využiť túto šancu a vyzvať ju na sondu jeho diela priamo na Medzinárodnom sympóziu. Tento samostatný úvodný blok spolu s prezentáciou výstavy chápeme ako poctu autorovi vo svete známych ilustrácií a úžasnému človeku , ktorý tento náš symbolický odkaz vďaka ,dúfajme, zachytí v inej dimenzii.

Výsostne elegantne rozprávková dánska téma – Psychologické a sociálne aspekty ilustračnej tvorby k dielu H.CH. Andersena – je zaradená v celej šírke názorového spektra v druhej a dominantnej časti Medzinárodného sympózia. Má za cieľ poukázať na vzťah literárnej predlohy a ilustrácie v rámci odlišného spoločenského a kultúrneho prostredia tej ktorej krajiny, využiť možnosť transformácie príbehov v tvorbe tohto autora , ich prepojenie v rámci ilustrácií na myslenie doby a spoločnosti, v ktorej vznikli, usiluje sa porovnať výtvarné a výrazové prostriedky ilustrátorov konkrétnej literárnej predlohy vo viacerých krajinách. Tak približne formulovala tému koordinátorka sympózia PhDr. Dagmar Srnenská, ktorá opakovanú výzvu z minulého ročníka BIB na vedenie sympózia prijala.

Pri tejto príležitosti mi nedá nespomenúť aj grandiózne ilustrátorské dielo , ktoré v jeho plnej šírke ilustrovaných príbehov vzniklo na Slovensku, a ktorého ilustráciami sa na BIB prezentujú slovenskí ilustrátori - manželia Kamila Štanclová a Dušan Kállay. Všetky tieto zdanlivo náhodné súvislosti zapadajú do seba ako kolieska v hodinkách, aby zaznamenali presný čas našich názorových vstupov a verím, že budú v nás rovnako intenzívne tikať aj po doznení Medzinárodného sympózia. Vypočuli sme teda podvedome ,obrazne povedané, signály zhora, aby sme sa pozastavili, definovali, pomenovali a predovšetkým pochopili.

Psychologické a sociálne aspekty tvorby H.CH. Andersena , akokoľvek rozprávkového tvorca, nám majú naznačiť umelcove ľudské polohy, pohnútky, životné zážitky a príbehy, z ktorých jeho tvorba vychádzala, na ktoré nadväzovala, čoho odrazom bola. Jeho príbehy nie sú zďaleka tak rozprávkové a optimistické a možno práve tam tkvie ich hodnota a atraktivita. Sú založené na pravde a skúsenosti, s ktorou sa bežne v živote potýkame.

Dámy a páni, dovoľte aby som sa poďakovala všetkým, ktorí ste sa prišli podeliť s nami o svoje odborné názory , rovnako úprimne ďakujem koordinátorke sympózia pani Dagmar Srnenskej, ktorá zorganizovala tohoročné sympóziu a v neposlednom rade symbolicky za nás všetkých ďakujem veľkým umelcom H.CH. Andersenovi a Maxovi Velthuijsovi, že nám svojou fantazijnou tvorbou /literárnou i ilustrátorskou/ dali evidentný dôvod na to, aby sme sa k nim vracali, prenikali do ich tvorby a jej pozadia hlbšie , aby sme v chaoticky zrýchlenej súčasnosti nezabudli na ľudský rozmer.

Tak,ako Dievčatko so zápalkami, škrtnem imaginárnou zápalkou a symbolicky zažnem malý plameň na úvod 20-teho Medzinárodného sympózia BIB, ktorý si ako olympijskú štafetu budete po tieto dva dni podávať od názoru k názoru a verím , že ho rozžhavíte vo veľký oheň odborných diskusií. Želám Vám tvorivú atmosféru a pozitívne vyprovokované pracovné nasadenie. Nájdime spolu ,kdesi medzi rozprávkami a odkazmi našich umelcov, opäť človeka.

Mgr. Barbara Brathová
historička umenia
kurátorka BIB